Ministerstwo Sprawiedliwości

20 LAT POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.205.2024
Warszawa, 10 września 2024 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana senatora Marka Borowskiego w dniu 8 lipca 2024 r., uprzejmie przedstawiam następujące informacje, z uwzględnieniem informacji przekazanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Prokuraturę Krajową.

Ad 1.
Walka z obchodzeniem sankcji i zapobieganie ich naruszaniu pozostają priorytetem całej administracji rządowej. Wszystkie zaangażowane resorty ściśle ze sobą współpracują również w trybie roboczym, w tym na forum regularnych spotkań roboczego międzyresortowego zespołu ds. implementacji sankcji pod kierunkiem MSZ. Na bieżąco analizowane są materiały think-tanków polskich i zagranicznych, a także doniesienia medialne.

Prowadzona jest również ścisła współpraca z Komisją Europejską, w szczególności z Dyrekcją Generalną ds. Usług Finansowych, Stabilności Finansowej i Rynku Kapitałowego Komisji Europejskiej (DG FISMA), w tym na gruncie regularnych Spotkań Wysokiego Szczebla, podczas których konfrontowane są dane uzyskiwane przez organy krajowe i unijne. Dodatkowo z informacji przekazanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych wynika, że Minister Spraw Zagranicznych pozostaje również w stałym kontakcie ze Specjalnym Wysłannikiem UE ds. wdrażania sankcji.

Ad 2.
Działania administracji rządowej są zarówno legislacyjne, jak i pozalegislacyjne.

W celu uzyskania skutecznego instrumentarium prawnego pozwalającego na walkę z obchodzeniem sankcji została przygotowana nowelizacja *ustawy z 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainie oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego*, dostosowująca ustawę do obowiązujących przepisów unijnych.

Ponadto rozpoczęto prace nad nową kompleksową ustawą sankcyjną, obejmującą wszystkie reżimy sankcyjne. W szczególności projekt ustawy zawierać ma wdrożenie *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie definicji przestępstw związanych*

z naruszeniem unijnych środków ograniczających oraz kar za takie przestępstwa. Zidentyfikowane problemy we wdrażaniu sankcji znajdują również bezpośrednie odzwierciedlenie w rozwiązaniach wprowadzanych w kolejnych pakietach sankcyjnych. Przyjęte w czerwcu 2024 r., przy dużym zaangażowaniu Polski, pakiety sankcji wobec Rosji i Białorusi zawierają nowe mechanizmy uszczelniające.

Poza tym wzmacniane są kontrole celno-skarbowe, a Polska przystąpiła do regionalnej współpracy celnej Litwy, Łotwy, Estonii i Finlandii, której celem jest stosowanie tych samych reguł podczas kontroli granicznych i eksportowych. Natomiast działania operacyjne wobec polskich firm podejmowane są przez odpowiednie służby, w szczególności Krajową Administrację Skarbową i Prokuraturę, a kolejne podmioty dopisywane również na polska listę sankcyjną prowadzoną przez MSWiA.

Ad 3.
Na podstawie informacji udzielonych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych wskazać należy, że Minister Spraw Zagranicznych spotkał się 22 kwietnia 2024 r. w Luksemburgu z Europejską Prokurator Generalną. Z perspektywy celu, jakim jest zwiększenie skuteczności walki z naruszaniem i obchodzeniem sankcji UE, pożądane wydaje się przyznanie Prokuraturze Europejskiej (EPPO) kompetencji w zakresie ścigania przestępstw naruszania i obchodzenia sankcji UE. Powyższa kwestia ma również znaczenie w kontekście zakładanego jesienią rozpoczęcia przez EPPO działalności na terenie naszego kraju (po mianowaniu Prokuratora Europejskiego z Polski).

Jednocześnie zgodnie z informacjami przekazanymi przez Prokuraturę Krajową, w Departamencie do Spraw Przestępczości Gospodarczej Prokuratury Krajowej prowadzona jest koordynacja spraw, których przedmiotem pozostają przestępstwa związane z naruszeniem sankcji unijnych, obejmująca wszystkie postępowania prowadzone na podstawie przepisów *ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego* (Dz. U. z 2024 r., poz. 507), od momentu jej wejścia w życie, tj. od dnia 16 kwietnia 2022 r. Z zebranych w jej toku danych wynika, że do chwili obecnej prowadzonych było łącznie **213** postępowań karnych, których przedmiotem pozostawały zachowania kwalifikowane z art. 15 powołanej wyżej ustawy, przy czym **163** z nich dotyczyły naruszenia embarga na wywóz lub przywóz towarów z Białorusi (rozporządzenie Rady (WE) nr 765/2006), a **50** naruszenia embarga na wywóz lub przywóz towarów z Federacji Rosyjskiej (rozporządzenie Rady (UE) nr 833/2014. Nie odnotowano spraw, które dotyczyłyby naruszenia środków ograniczających nałożonych rozporządzeniem Rady (UE) nr 2022/263.

Aktualnie w toku pozostaje **66** postępowań przygotowawczych o czyny z art. 15 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r.

Najczęściej występującym mechanizmem pozostaje zgłoszenie do odprawy celnej towarów przy użyciu błędnego kodu kwalifikacyjnego Wspólnej Taryfy Celnej, który

pozornie wskazuje, iż towar może podlegać sprzedaży i dostarczeniu na teren Białorusi lub Rosji albo też przywozowi na teren Unii Europejskiej, podczas gdy w rzeczywistości towar ten pozostaje objęty embargiem, lub podanie kodu wskazującego na wystąpienie przesłanek wyłączających. Przedmiotem kwestionowanych transakcji pozostają najczęściej wyroby drewniane lub stalowe.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/